

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО»

Ступінь освіти	бакалавр
Освітньо-професійна програма	«Технології захисту навколишнього середовища» 2024 року вступу
Тривалість викладання	5-й семестр
Заняття:	осінній семестр
лекції:	3 години
семінари:	2 години
Мова викладання	українська

Кафедра, що викладає Цивільного, господарського та екологічного права

Викладач:

Легеза Юлія Олександрівна - докторка юридичних наук, професорка, професорка кафедри цивільного, господарського та екологічного права

Персональна сторінка

<https://cgp.nmu.org.ua/ua/legeza.php>;

Е-mail:

legeza.yu.o@nmu.one

1. Анотація до курсу

Дисципліна «Екологічне право» спрямована на формування у студентів спеціальності «Технології захисту навколишнього середовища» правових знань у сфері охорони природи, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки.

Курс охоплює основи екологічного законодавства України, нормативно-правове регулювання використання земель, вод, надр, атмосферного повітря, лісових та інших природних ресурсів. Студенти вивчають юридичні аспекти управління відходами, охорони біорізноманіття, попередження екологічних правопорушень та механізми їх відповідальності.

Знання, здобуті під час навчання, дозволять студентам ефективно працювати у сфері екологічного управління, дотримуватись норм законодавства і розробляти правові рішення для збереження довкілля та забезпечення стійкого розвитку.

2. Мета курсу

Мета дисципліни – формування у майбутніх фахівців теоретичних знань та практичних навичок щодо розуміння змісту та механізму юридичної відповідальності у сфері охорони навколишнього природного середовища; здійснення права загального та спеціального природокористування осіб приватного та публічного права, а також визначення засад реалізації основоположних засад здійснення функцій держави, спрямованих на забезпечення реалізації Стратегії сталого розвитку України.

3. Результати навчання

- здійснювати характеристику системи природних ресурсів як об'єктів правовідносин;
- визначати поняття, зміст та сутність механізму юридичної відповідальності у сфері охорони навколишнього природного середовища;
- характеризувати види та форми юридичної відповідальності за вчинення правопорушень у сфері охорони навколишнього природного середовища;
- визначати механізм юридичної відповідальності за вчинення адміністративних правопорушень у сфері охорони навколишнього природного середовища;
- встановлювати складові елементи механізму кримінальної відповідальності за вчинення правопорушень у сфері охорони довкілля;
- застосовувати заходи цивільно-правової відповідальності у сфері охорони довкілля;
- характеризувати досвід врегулювання публічно-правових та приватно-правових спорів у сфері довкілля країн європейського союзу;

- знати етапи становлення та історичного розвитку системи екологічного законодавства України;
- характеризувати норми чинного законодавства України про здійснення права особи на загальне природокористування;
- застосовувати норми чинного законодавства України про здійснення права особи на спеціальне природокористування;
- реалізовувати норми чинного законодавства України з питань надання адміністративних послуг та інших різновидів публічних процедур у сфері охорони навколишнього природного середовища;
- розуміти систему національних та міжнародних стандартів у сфері раціонального використання природних ресурсів, аналізувати та оцінювати стан правового регулювання суспільних відносин у сфері охорони довкілля та забезпечення вимог екологічної безпеки.

4. Структура курсу

ЛЕКЦІЇ
1. Предмет, система, джерела та пріоритети екологічного права України. Право природокористування.
1.1. Поняття та предмет екологічного права.
1.2. Метод та принципи еколого-правового регулювання
1.3. Об'єкти та суб'єкти екологічного права
2. Правове забезпечення раціонального природокористування. Забезпечення екологічної безпеки
2.1. Екологічна безпека: поняття, ознаки та види
2.2. Механізм правового забезпечення екологічної безпеки
2.3. Характеристика елементів економічного механізму забезпечення охорони НПС
2.4. Екологічне правопорушення: поняття, особливості та склад. Юридична відповідальність за екологічні правопорушення: поняття, суть та види
3. Правове забезпечення раціонального використання і охорони земель в Україні
3.1 Право землекористування: поняття, правовий режим та класифікація. Права та обов'язки землекористувачів
3.2. Функції державного управління в галузі використання і охорони земель
3.3. Юридична відповідальність за порушення земельного законодавства
4. Правове використання та охорона вод
4.1. Водний фонд України. Право водокористування: поняття та види
4.2. Права і обов'язки водокористувачів
4.3. Відповідальність за порушення водного законодавства
5. Правова охорона надр в Україні

5.1. Право користування надрами: поняття, види, порядок виникнення та припинення
5.2. Права та обов'язки надрокористувачів
5.3. Вирішення спорів із питань користування надрами. Відповідальність за порушення законодавства про надра
5.4. Організаційно-правові заходи забезпечення охорони надр
СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ
1. Екологічні права та обов'язки особи
2. Адміністративні процедури у сфері охорони навколишнього природного середовища
3. Право ЄС у забезпеченні права особи на безпечне довкілля
4. Розгляд та вирішення приватно-правових спорів у сфері раціонального використання природних ресурсів
5. Публічно-правові спори у сфері охорони довкілля. Порядок вирішення та особливості реалізації права на захист суб'єктивних публічних екологічних прав
6. Кримінальна відповідальність за правопорушення у сфері захисту довкілля

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення*

Активованій акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Офіс365.

Використовується комп'ютерне та мультимедійне обладнання. Дистанційна платформа Moodle, MS Office Teams.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90...100	відмінно
74...89	добре
60...73	задовільно
0...59	незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного опитування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Максимальне оцінювання:

Теоретична частина	Практична частина		Разом
	При своєчасному складанні	При несвоєчасному складанні	
70	30	20	100

Теоретична частина оцінюється за результатами опитування, що містить 7 відкритих запитань.

Семінари оцінюються якістю виконання індивідуального завдання та його презентації.

6.3. Критерії оцінювання підсумкової роботи

Відкриті запитання оцінюються шляхом співставлення з еталонними відповідями. За кожне питання здобувач отримує **10 балів (разом 70 балів)**.

6.4. Критерії оцінювання семінарського заняття

5 балів: підготовлено повідомлення, зроблено презентацію, обране завдання, що додається до кожної теми семінару, виконано в повному об'ємі та захищено під час проведення заняття відповідно до розкладу, здобувачем вищої освіти надано відповіді на запитання.

4 бали: підготовлено повідомлення, зроблено презентацію, обране завдання, що додається до кожної теми семінару, виконано в не повному об'ємі та захищено під час проведення заняття відповідно до розкладу, здобувачем вищої освіти надано відповіді на запитання.

3 бали: підготовлено повідомлення або зроблено презентацію, обране завдання, що додається до кожної теми семінару, захищено під час проведення заняття відповідно до розкладу, здобувачем вищої освіти надано відповіді на запитання.

2 бали: підготовлено повідомлення або зроблено презентацію, обране завдання, що додається до кожної теми семінару, захищено під час проведення заняття відповідно до розкладу, здобувачем вищої освіти надано не повні відповіді на запитання.

1 бал: підготовлено повідомлення, зроблено презентацію, обране завдання, що додається до кожної теми семінару, не було захищено під час проведення заняття відповідно до розкладу.

0 балів: підготовлено повідомлення або зроблено презентацію, обране завдання, що додається до кожної теми семінару, не було захищено під час проведення заняття відповідно до розкладу.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання

задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням "Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка". <http://surl.li/alvis>.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4 Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може опротестувати виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.5. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням з керівником курсу.

7.6. Участь в анкетуванні

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувача вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної

активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Екологічне право».

8 Рекомендовані джерела інформації

Основна рекомендована література

1. Легеза Ю.О. Публічне управління у сфері використання природних ресурсів: адміністративно-правові засади. Запоріжжя: ВД «Гельветика», 2018. 432 с.

2. Легеза Ю.О., Кучма К.С. Адміністративно-правове регулювання відносин у сфері екології та природних ресурсів: процедурний аспект. Запоріжжя: ВД «Гельветика», 2017. 186 с.

3. Екологічне право : навч. посіб. / Т. П. Устименко, С. С. Бичкова, І. А. Боровська, О. С. Бурлака, С. В. Губарєв ; за ред. Т. П. Устименко. Київ : Алерта : Правова Єдність, 2016. 289 с.

4. Екологічне право: підручник. За заг. ред. А.П. Гетьмана. Харків, 2019. 240 с.

5. Коломоець Т.О., Колпаков В.К., Легеза Ю.О. Довкілля як об'єкт адміністративно-правової охорони. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. №1. С. 300-302.

6. Легеза Ю.О. Право на безпечне довкілля: проблеми нормативного визначення та захисту. Новітні досягнення та вектори розвитку сучасної юриспруденції: колективна монографія / За заг. ред. Т. О. Коломоець. Львів-Торунь : Ліга-Прес, 2021. Ч. 2. С. 559-627.

7. Leheza Yu.O. Public environmental funds as a source of the formation of local budgets. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. №7. С. 522-524.

Інформаційні ресурси

1. www.rada.gov.ua

2. Конституція України: Основний Закон України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №30.

3. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-41.

4. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18.

5. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. // ВВР України. – 2002. – №3.

6. Кодекс України про надра від 27.07.1994 р. // ВВР України.- 94 р. – №36.

7. Лісовий кодекс України від 21.01.1994 р. // ВВР України. – 94 р. – №17.

8. Водний кодекс України від 06.06.1995 р., № 213/95-ВР // ВВР України. – 1995 р. – №24.

9. Кримінальний кодекс України від 5 травня 2001 р. // Відомості ВР України, 2001 р.

10. Кодекс України про адміністративні правопорушення України від 7 грудня 1984 р. // Відомості ВР УРСР, 1984 р.- № 51, стаття 1122, Глава 7 – адміністративні правопорушення у сфері охорони природи, використання природних ресурсів, охорони культурної спадщини.

11. Про охорону навколишнього природного середовища. Закон України від 25 червня 1991 р. // ВВР України. – 1991 р.